

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансове право

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Розробник: Коломієць Павло, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант: Осташова Валерія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Полтава

2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Фінансове право
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	 <p><i>Викладач: Коломієць Павло, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент;</i> <i>Контакти: ауд. 482-а (навчальний корпус №4);</i> <i>e-mail: pavlo.kolomiets@pdaa.edu.ua</i> <i>сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/kolomiyec-pavlo-vitaliyovych</i></p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни «Теорія держави і права», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Адміністративне право України»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок системи теоретичних знань і практичних навичок застосування норм фінансового права, розуміння особливостей змісту правовідносин у сфері фінансової діяльності держави.

Завдання навчальної дисципліни формування у майбутніх фахівців: знань про: теоретичні положення фінансового права; систему фінансового законодавства; стадії бюджетного процесу в Україні; правове регулювання податкової системи; правове забезпечення здійснення державних видатків; правові засади державного кредиту; правове регулювання державного страхування; правове забезпечення функціонування державних цільових фондів; правове регулювання грошової та банківської системи України; правові засади валютного регулювання в Україні; вмінь: здатність орієнтуватися у різних сферах фінансової політики та діяльності держави та готовність до врахування положень нормативно-правових актів України при виконанні управлінських функцій; визначати специфіку формування публічних державних фондів коштів та фондів господарюючих суб'єктів; управління, в межах своїх повноважень, діями персоналу щодо запобігання виникненню правопорушень у сфері економіки та розв'язання складних фінансово правових проблем; сприяння заходам щодо

впровадження в країні ефективного державного регулювання економіки та розвитку економічного мислення і правової культури.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

фахові (спеціальні):

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, метод та система фінансового права

Тема 2. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини

Тема 3. Органи державного управління фінансами

Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні

Тема 5. Відповідальність за порушення фінансового законодавства

Тема 6. Бюджетне право. Бюджетна система України

Тема 7. Бюджетний процес в Україні

Тема 8. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право

Тема 9. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування

Тема 10. Правові основи державного кредиту. Державний борг

Тема 11. Правові основи банківської діяльності.

Тема 12. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків. Правові основи валютного регулювання та контролю.

Трудовіткість:

Загальна кількість годин 120 год.

Кількість кредитів 4

Форма семестрового контролю залік

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					Кількість годин				
	денна форма					заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	н/п	с.р.		л	п	н/п	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Тема 1. Податкове право в системі права	9	2	-	-	7	9	2	-	-	7
Тема 2. Правова природа податку та податкової системи. Податковий механізм	11	2	2	-	7	7	-	-	-	7
Тема 3. Загальні засади встановлення податків та зборів	9	2	-	-	7	9	2	-	-	7
Тема 4. Податковий обов'язок та його елементи	10	2	2	-	6	7	-	-	-	7
Тема 5. Забезпечення виконання податкового обов'язку	11	2	2	-	7	7	-	-	-	7
Тема 6. Податковий борг	11	4	-	-	7	7	-	-	-	7
Тема 7. Податковий контроль	10	2	2	-	6	7	-	-	-	7
Тема 8. Відповідальність за порушення податкового законодавства	10	2	2	-	6	7	-	-	-	7
Тема 9. Захист прав та інтересів платників податків	9	2	-	-	7	7	-	-	-	7
Тема 10. Усунення подвійного оподаткування	9	2	-	-	7	7	-	-	-	7
Тема 11. Правове регулювання справляння деяких загальнодержавних податків	10	2	2	-	6	13	2	4	-	7
Тема 12. Правове регулювання справляння	10	2	2	-	7	7	-	-	-	7

місцевих податків і зборів										
Контрольна робота для заочної форми навчання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
Усього годин	120	26	14	-	80	120	6	4	-	110

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	
Тема 1. Предмет, метод та система фінансового права	-	7	4	-	10
Тема 2. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини	-	7	4	-	10
Тема 3. Органи державного управління фінансами	-	7	4	-	10
Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні	-	7	4	-	10
Тема 5. Відповідальність за порушення фінансового законодавства	-	7	4	-	10
Тема 6. Бюджетне право. Бюджетна система України	-	14	4	-	17
Тема 7. Бюджетний процес в Україні	-	-	4	-	4
Тема 8. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право	-	7	4	-	11
Тема 9. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування	-	-	4	-	4
Тема 10. Правові основи державного кредиту. Державний борг	-	-	4	-	4
Тема 11. Правові основи банківської діяльності.	-	7	4	-	11
Тема 12. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків. Правові основи валютного регулювання та контролю	-	-	4	-	4
Ведення конспекту лекцій	16	-			16
Написання контрольної роботи	-	-	-	46	46
Разом	16	14	24	46	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бандурка О.М. Податкове право : [навч. посіб.] / О.М.Бандурка, В.Д.Понікаров, С.М.Попова. К. : Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
2. Зюнькін А.Г. Фінансове право: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Міжрегіональна академія управління персоналом. 4-те вид., доп. К. : Персонал, 2008. 561с.
3. Фінансове право: підручник; за ред. М.П. Кучерявенка, О.О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с.
4. Фінансове право : [навч. посіб.] / За заг. ред. Д.М. Павлова, О.А.Кузьменко, А.Г.Чубенка. К. : КНТ, 2009. 520 с.
5. Фінансове право : [навч. посіб.] / за заг. ред. А.Г. Чубенка. К. : КНТ, 2014. 600с.

6. Податкове право України: підручник; за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України : від 28 червня 1996 року. Відом. Верховної Ради України. 1996. № 30.
2. Бюджетний кодекс України : Закон України : від 08.07.2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. Ст.572.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України : від 07 грудня 1984 року № 8073-Х. Відом. Верховної Ради УРСР. 1984. № 51.
4. Кримінальний кодекс України : Закон України : від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.
5. Лімська декларація керівних принципів контролю. Прийнята IX Конгресом Міжнародної організації вищих контрольних органів (INTOSAI) в 1977 році. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/604_001#Text
6. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР. Відомості Верховної Ради України від 05.06.1998. 1998. № 23. Ст. 121.
7. Податковий кодекс України : Закон України : від 02.12.2010 року. Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. 2011. № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. Стор. 556. Ст. 112.
8. Про Антимонопольний комітет України : Закон України : від 26 листопада 1993 року № 3659-XII. Відом. Верховної Ради України. 1993. № 50.
9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. Відом. Верховної Ради України. 2018. № 9.
10. Про банки і банківську діяльність : Закон України : від 07 грудня 2000 року № 2121-III. Відом. Верховної Ради України. 2001. № 5.
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 365.
12. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 червня 2018 року. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 30. Ст. 239.
13. Про державне мито : Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 № 7-93. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 13. Ст. 113.
14. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального : Закон України від 19 грудня 1995 року. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 46. Ст. 345.
15. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовтня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 51. Ст. 292.
16. Про Державний бюджет України на 2020 рік : Закон України від 14 лист. 2019 року № 294-IX. Офіційний вісник України. 2019. № 99. Стор. 20, ст. 3308.
17. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 13 серпня 2003 року. Офіційний вісник України. 2003. № 33. Стор. 126. Ст. 1770.
18. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02 березня 2000 року. Офіційний вісник України. 2000. № 13. Стор. 31. Ст. 505.
19. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 року. Офіційний вісник України. 1999. № 42. Стор. 47.
20. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.
21. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 90.
22. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 26.06.1997 року. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 37. Ст. 237.

23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 2–3. Ст. 11.
24. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року, № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
25. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26 січня 1993 року. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 13. Ст. 110.
26. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 року. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 9. Ст. 89.
27. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 року. Офіційний вісник України від 18.08.2015 року. 2015. № 63. Ст. 2074.
28. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23 лютого 2012 року. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 50 Ст. 564.
29. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08.09.2005 № 2850-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 51. Ст. 548.
30. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 року. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. Ст. 268.
31. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 43. Офіційний вісник України. 2016. № 12. Стор. 43 Ст. 506.
32. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215. Офіційний вісник України. № 33. Стор. 27. Ст. 964.
33. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : постанова Кабінету міністрів України від 20 серп. 2014 р. № 375. Офіційний вісник України. 2014. № 69. Ст. 1936.
34. Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 07.04.2016 року № 422. Офіційний вісник України. 2016. № 43. 66. Ст. 1594.
35. Про затвердження Порядку застосування податкової застави контролюючими органами : Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2017 р. № 586. Офіційний вісник України. 2017. № 61. Стор. 61. Ст. 1891.
36. Про затвердження Порядку отримання благодійних (добровільних) внесків і пожертв від юридичних та фізичних осіб бюджетними установами і закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, науки, спорту та фізичного виховання для потреб їх фінансування : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2000 року № 1222. Офіційний вісник України. 2000. № 32. Стор. 194. Ст. 1363.
37. Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків - юридичними особами та їх відокремленими підрозділами : Наказ Міністерства фінансів України від 20.08.2015 р. № 727. Офіційний вісник України. 2015. № 89. Стор. 80. Ст. 2985.
38. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 252. Офіційний вісник України. 2019. № 28. Стор. 114. Ст. 989.
39. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228. Офіційний вісник України. 2002. № 9. стор. 101. Ст. 414.

40. Про затвердження форми протоколу про тимчасове затримання майна : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1239. Офіційний вісник України. 2011. № 1. Ст. 24.

Допоміжні:

1. Адміністрування податкових платежів: проблеми теорії та практики: наук.-практ. посіб. / Д.О. Гетманцев, Ю.А. Коваль, М.В. Нечай. Нац. шк. суддів України, Юрид. компанія Jurimex, Платформа податк. знань Taxlink. Київ. Юрінком Інтер, 2017. 775 с.

2. Зайцев О.В. Основи фінансового інструментарію : Підручник. К. : Вид. Ліра-К, 2016. 406 с.

3. Захарченко В. Ю. Податкова система : практичні питання застосування норм податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю.Захарченка. К. : Юрінком Інтер, 2011. 368 с.

4. Лещенко Р.М. Фінансово-правове регулювання офшорних механізмів : монографія. К. : Видавництво Юрінком Інтер, 2018. 316 с.

5. Мацюк В. Я. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України : Науково-практичний коментар. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 304 с.

6. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України : в 3 т. / кол. авторів [заг. редакція, М. Я Азарова]. К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. 2389 с.

7. Непряме оподаткування: правова сутність та адміністрування. Д.О. Гетманцев, В.Л. Форсюк, Ю.А. Федчишин, Ю.М. Лавреха. Київ. Юрінком Інтер, 2016. 592 с.

8. Нечай А. А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків : Монографія, Чернівці : Рута, 2004. 264 с.

9. Письменна М.С. Державний аудит та аналіз публічних закупівель: теорія, методологія та практика : монографія. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 452 с.

10. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 360 с.

11. Савченко Л.А. Фінансово-контрольне право: становлення та розвиток : монографія. К. : Видавництво Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

12. Теліпко В. Е. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / В. Е. Теліпко, А.С. Овчаренко, С. А. Пасанюк / За заг. ред., М. Я. Азарова. К. : Центр учбової літератури, 2010. 480 с.

13. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.

14. Фінансове право (у запитаннях і відповідях): навч. посіб. / [Л. М. Касьяненко та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Л. М. Касьяненко ; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. - 317 с.

15. Фінансове право : підручник / [О.О. Дмитрик, І.Є. Криницький, О.А. Лукашев та ін.] ; за ред. М.П. Кучерявенка, О.О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.

16. Фінансове право : навч. посіб. / [Безрутченко С. М. та ін.] ; за заг. ред. А. Г. Чубенка, Д. М. Павлова ; Нац. акад. внутр. справ. Київ : КНТ, 2014. 597 с.

17. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

18. Фінанси, гроші та кредит : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г.Б. Тимохова. Київ : Кондор, 2019. 592 с.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.rada.gov.ua>

2. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

3. Державна судова адміністрація: Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

4. Конституційний Суд України : офіційний веб-сайт України [Електронний ресурс].

URL: <http://www.ccu.gov.ua/>

5. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс].

URL: <http://www.minjust.gov.ua>

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

7. Президент України : веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

8. Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>